

RICHTLIJN NR. B125 BELEIDSREGELS INVORDERING

Het college van burgemeester en wethouders,
Gelet op artikel 60, eerste lid, Wet werk en bijstand (WWB)

B e s l u i t

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn nr. B125 Beleidsregels invordering

Artikel I

Richtlijn nr. B125 wordt als volgt ingevuld:

Uitvoeringsvoorschriften

1. Terugvordering

De gemeente maakt gebruik van haar bevoegdheid de ten onrechte verleende bijstand terug te vorderen.

Het betreft een ruime omschrijving van terugvordering, namelijk:

- fraude;
- ten onrechte genoten bijstand;
- niet nakomen van aflossingsverplichting bij leenbijstand;
- voorschotten;
- onverschuldigde betaling.

Alle ten onrechte genoten bijstand wordt teruggevorderd. Er is dus geen sprake van het afzien van het nemen van een terugvorderingsbesluit bij geringe bedragen.

2. Kwijtschelding

Aard vordering	Kwijtschelding kan na x-maandelijkse termijnen van betaling
* Leenbijstand (behoudens leenbijstand voor schulden)	36
* ten onrechte genoten	60
* fraude	120

Voorwaarde om voor kwijtschelding in aanmerking te komen is dat men zich correct aan de terugbetalingsverplichting heeft gehouden en dat bij fraudevorderingen geen verdere fraude heeft plaatsgevonden. In de praktijk betekent dit dat bij vorderingen waar incassomaatregelen (beslag) aan de orde is c.q. is geweest, kwijtschelding niet of nauwelijks aan de orde kan zijn. Hier is namelijk sprake van het niet correct aan de terugbetalingsverplichting voldoen.

Het betreft een “kan”-bepaling, hetgeen aangeeft dat er geen sprake is van een automatisch buiten invordering stellen van het restant van de vordering. Zowel een langere aflossingsduur als een kortere kan aan de orde zijn.

Leidraad is de medewerking van de debiteur inzake terugbetaling.

3. Kwijtschelding bij schulden

In beginsel wordt medewerking verleend bij het oplossen van problematische schulden.

Dit betekent dat de aanpak van de schuldenproblematiek moet worden uitgevoerd door een erkende instantie (zoals de Budgetwinkel).

De vraag is of fraudevorderingen altijd een beletsel moeten zijn voor een minnelijk traject voor schuldbemiddeling c.q. schuldsanering.

In de praktijk blijkt dat bij schuldsanering de weg naar de WSNP wordt ingegaan.

Dit betekent concreet dat het traject langer duurt en de “opbrengst” lager uitvalt.

De invordering heeft in deze gevallen vaak al geen zin gehad omdat betrokkenen onvoldoende middelen hebben om iets terug te betalen.

In afwijking van beleidsregel 8 van de Beleidsregels Terugvordering Wet werk en bijstand gemeente Helmond zoals opgenomen in beleidsregel nr. B123 “Aflossingsregels terugvorderingsschulden” kan in voorkomende gevallen ingestemd worden met een minnelijke sanering.

Voorwaarden zijn:

- Afweging aard van de fraude (er kunnen zich zaken voordoen dat we beslissen om geen instemming te verlenen);
- Preferentie moet tot uitdrukking komen;
- Volledige medewerking van betrokkene aan sanering;
- Bij niet nakomen afspraken, volledige vordering opeisbaar.

4. Terugbetaling

Uitgangspunt:

Terugbetaling geschiedt in beginsel via betaling van het volledige bedrag.

Indien dit niet mogelijk blijkt dan worden de volgende spelregels in acht genomen.

4a. Cliënten

Terugvordering via verrekening (artikel 6:127 BW).

Bij fraude is de terugbetaling gelijk aan de maximaal te gebruiken ruimte bij beslag (10%).

Bij overige terugvordering wordt als terugbetalingbedrag genomen het bedrag dat tevens voor de aflossing van leenbijstand wordt gehanteerd, zijnde 6%.

4b. Ex-cliënten

Bij fraude dient er afgelost te worden naar draagkracht (Op basis van tremanormen). Uitgangspunt is dat in een zo kort mogelijke tijd de totale vordering wordt afgelost. (Hier komt tot uitdrukking dat fraude niet mag lonen).

Het aflossingsbedrag wordt als volgt berekend:

- Debiteur zonder andere aflossingsverplichtingen: 10% van de bijstandsnorm (algemene bijstand + maximale toeslag), plus 50% (voor niet-alleenstaanden) of 70% (voor alleenstaanden) van het inkomen na aftrek van de Trema-norm.
- Debiteur met andere aflossingsverplichtingen ontstaan vóór het ontstaan van de schuld ingevolge WWB/loaw/loaz: 10% bijstandsnorm + 50 of 70% inkomen na aftrek Trema-norm +/- de andere aflossingsverplichtingen.
- Debiteur met andere aflossingsverplichtingen ontstaan ná de WWB/loaw/loaz-schuld: 10% bijstandsnorm + 50 of 70% inkomen na aftrek Trema-norm. Met de andere aflossingsverplichtingen wordt dus in dit geval geen rekening gehouden, tenzij dit onredelijk zou zijn gezien de aard van de andere schulden (bijvoorbeeld: aangegaan voor noodzakelijke bestaanskosten) en de omstandigheden van belanghebbende.

Individualiserend kan worden afgeweken.

Bij overige vorderingen wordt in eerste instantie een relatie gelegd tussen de hoogte van het bedrag en het terugbetalingsvoorstel van de debiteur.

Hierbij als uitgangspositie nemen:

Vorderingen tot maximaal	maximale duur
150,00 – 750,00 euro	12 maanden
750,00 – 1.500,00 euro	24 maanden
1.500,00 – 2.500,00 euro	36 maanden
2.500,00 – 4.000,00 euro	48 maanden
4.000,00 euro en hoger	60 maanden.

5. Invorderingsbeleid

De acties voor invordering worden afgestemd op de aard van de vordering.

Bij fraude zal dus sprake zijn van een directere (hardere) aanpak.

Voorgestane aanpak:

Fraude:

- Directe vaststelling van vordering;
- Indien mogelijk direct beslagleggen van roerende goederen en overgaan tot verkoop of betaling ineens van de vordering;
- Bij geen reactie op eerste verzoek tot betaling, direct versturen van aanmaning;
- Bij geen reactie op aanmaning overgaan tot aankondiging van loonbeslag en het voorbereiden van loonbeslag;
- Indien geen loonbeslag mogelijk, afweging maken tot het overgaan tot beslag op (on)roerende goederen.

Overige vorderingen:

- Vaststelling vordering en aanschrijving;
- Directe herinnering na uitbetalen betaling;
- Indien van toepassing direct aanmanen, met aankondiging nadere acties (zoals telefonisch contact) bij - uitblijven betaling;
- Loonbeslag indien mogelijk, anders inschakeling deurwaarder.

6. Inschakeling incassobureau en deurwaarder

Er zijn 3 momenten waarop overwogen wordt tot inschakeling van incassobureau of deurwaarder:

- bij fraudevorderingen bij aanvang i.v.m. het in beslag nemen van goederen;
- bij het uitblijven van betaling (na de aanmaningsperiode) en derdenbeslag niet mogelijk blijkt te zijn;
- bij ontstaan van zodanige werkbelasting binnen team (vorm van uitbesteden).

7. Kosten van invordering

Alle kosten die gemaakt worden voor het invorderen komen ten laste van de debiteur.

8. Onderzoek

Onderzoek naar de debiteur vindt plaats bij:

- Vaststellen van een betalingsregeling;
- Niet reageren op aanmaning;
- Uitblijven van betaling en overgaan tot beslag/inschakelen deurwaarder/incassobureau;
- Detentie, onbekend adres, schuldsanering;
- Terugbetalingsregeling > maximale aflossingsduur beleidsregels;
- Bij bereiken maximale aflossingstermijn;
- Overig (onvoorzien).

9. Vermogensoverschrijding en terugvordering

Wanneer de toepasselijke vermogensgrens wordt overschreden, bestaat er geen recht op algemene bijstand. Het bedrag waarmee de vermogensgrens wordt overschreden zal “ingeteerd” moeten worden. In de praktijk doet zich regelmatig de situatie voor dat een vermogensoverschot als gevolg van fraude pas achteraf wordt geconstateerd.

De jurisprudentie leert dat het College kan volstaan met de constatering dat de belanghebbende gedurende de gehele periode beschikte over meer vermogen dan de toepasselijke vermogensgrens en de kosten van de bijstand over deze periode terugvorderen (zie CRvB 20-05-2003, nr. 00/2535 NABW en CRvB 06-04-2004, nr. 01/4801 NABW). Daarbij komt de vraag hoelang belanghebbende van dit vermogen zou kunnen hebben interen niet meer aan de orde (zie CRvB 16-03-2004, nr. 01/4802 NABW). Bovendien hoeft bij de terugvordering de zogenoemde interingsnorm van 1,5 maal de geldende bijstandsnorm niet te worden gehanteerd.

Soms echter kan het bedrag van de vermogensoverschrijding dusdanig laag zijn, dat niet gesteld kan worden dat de vermogensoverschrijding zodanig is dat over de gehele periode de bijstand ten onrechte is verleend, m.a.w. het bedrag van de vermogensoverschrijding kan het terugvorderen van de over de gehele periode verstrekte bijstand niet rechtvaardigen.

Terugvordering is een bevoegdheid van het college, welke bevoegdheid nader uitgewerkt is in de Beleidsregels Terugvordering Wet werk en bijstand gemeente Helmond zoals opgenomen in beleidsregel nr. B123 “Aflossingsregels terugvorderingsschulden”.

Uitgangspunt van het terugvorderingsbeleid is dat in voorkomende gevallen de teveel of ten onrechte verleende bijstand wordt teruggevorderd.

Het college dient echter bij haar terugvorderingsbevoegdheid de rechtsreeks bij het terugvorderingsbesluit betrokken belangen af te wegen en te beoordelen of er individuele omstandigheden zijn die aanleiding geven om van de beleidsregel af te wijken (art. 3:4 en 4:84 Awb). Met name dient beoordeeld te worden of het handelen volgens de beleidsregels, door bijzondere omstandigheden, onevenredig zou zijn in verhouding tot de met die regels te dienen doelen.

Wanneer er sprake is van een relatief lage vermogensoverschrijding gedurende een langere periode kan er afgeweken worden van de heersende jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, om bij vermogensoverschrijding de kosten van de bijstand terug te vorderen over de gehele periode waarin de belanghebbende beschikte over meer vermogen dan de toepasselijke vermogensgrens, ongeacht de hoogte van de feitelijke vermogensoverschrijding.

Dit echter alleen in die gevallen, waarin de vermogenssituatie helder is en het bedrag van de vermogensoverschrijding kan worden vastgesteld. Er wordt dan louter het bedrag van de vermogensoverschrijding teruggevorderd.

10. Terugvordering op het aandeel uit de boedelscheiding

Terugvordering van de tot de boedelscheiding aan één der (ex-)echtgenoten of (ex-)geregistreerde partners verleende bijstand. Hierna wordt uitgegaan van de situatie van (ex-)echtgenoten, waarvan de vrouw bijstand ontvangt. Tussen (ex-)geregistreerde partners geldt hetzelfde.

Ingevolge artikel 58 lid 1 sub f WWB wordt de bijstand teruggevorderd tot het bedrag dat de vrouw volgens haar aanspraken uit de gemeenschappelijke boedel ontvangt, onder aftrek van de voor haar geldende vermogensvrijlating.

Hierbij wordt er rekening mee gehouden dat, als zij al bij de aanvraag over het vermogen zou hebben beschikt, ze zou hebben mogen interen met $1\frac{1}{2}$ x de norm.

Aldus wordt op de helft van het positieve saldo van boedel -/- de vermogensvrijlating voor de vrouw, teruggevorderd:

- de verstrekte bijzondere bijstand, en
- $\frac{2}{3}$ x de verstrekte algemene bijstand.

De vordering valt, voor zover het de bijstand tot de datum van echtscheiding betreft, in de boedel en moet dus door de partijen samen worden gedragen:

- Bij voorkeur wordt dit bedrag door de notaris aan de dienst voldaan. Wat dan van de boedel resteert is voor man en vrouw ieder voor de helft (behoudens verdere terugvordering op -het aandeel van- de vrouw terzake de bijstand tussen echtscheiding en boedelscheiding). De notaris wordt voor de scheiding en deling benaderd; partijen worden in kennis gesteld.
- In het andere geval wordt de vrouw aangeschreven tot betaling. Heeft zij geen aanspraak gemaakt op haar volledige aandeel in de boedel dan moet ze eventueel voor het verschil het bescheiden vermogen aanspreken, én is een maatregel te overwegen. De helft van het door haar te betalen bedrag kan ze van de man vorderen.

Als de vrouw na de boedelscheiding, of doordat ze haar vordering op de man int, het bescheiden vermogen overschrijdt moet ze het meerdere interen (factor $1\frac{1}{2}$).

Voor zover echter de overschrijding het gevolg is van de omstandigheid dat maar $\frac{2}{3}$ x de normbijstand is teruggevorderd staat dit niet aan bijstandsverlening in de weg gedurende de periode dat het meerdere, bij intering met de factor $\frac{1}{2}$, geheel zou zijn aangewend. Deze periode -die dus even lang is als de 'wachttijd' geweest zou zijn als bij de aanvraag al over het vermogen zou zijn beschikt- beschikt de vrouw over $1\frac{1}{2}$ de norm voor levensonderhoud. Na afloop vindt een volledige vermogenstoets plaats.

Voorbeeld:

Positief saldo huwelijksgoederengemeenschap € 55.000,--.

Vermogensvrijlating (stel) € 10.000,--.

De vrouw beschikt bij aanvraag nog niet over het vermogen, en

- voor datum echtscheiding is € 4.800,-- bijstand verleend,
- tussen echt- en boedelscheiding is € 9.000,-- bijstand verleend.

Mogelijk is dan

1. De notaris voldoet het, terzake de bijstand voor datum echtscheiding, teruggevorderde bedrag aan de gemeente, óf
2. De € 55.000,-- wordt tussen partijen verdeeld.

Ad mogelijkheid 1

- De notaris voldoet aan de gemeente terzake de bijstand tot datum echtscheiding: $\frac{2}{3} \times € 4.800,-- = € 3.200,--$.
- Verdeeld wordt € 55.000,-- $-/- € 3.200,-- = € 51.800,--$, dus € 25.900,-- voor de vrouw $-/- € 10.000,--$ (vermogensvrijlating) = € 15.900,--.
- Terugvordering terzake bijstand tussen echt- en boedelscheiding: $\frac{2}{3} \times € 9.000,-- = € 6.000,--$.
- Resteert € 15.900,-- $-/- € 6.000,-- = € 9.900,--$ waarvan
- intering factor $\frac{1}{2}$:
- € 6.000,-- $-/- € 3.200,-- = € 2.800,-- \times \frac{1}{2}$ (helpt vrouw) = € 1.400,--
- € 9.000,-- $-/- € 6.000,-- = € 3.000,--$
- intering factor $1\frac{1}{2} = € 6.700,--$
- Tijdens de intering van de € 6.700,-- wordt geen bijstand ontvangen.
- Bijstand is weer mogelijk zodra resteert € 10.000,-- (vermogensvrijlating) + € 3.200,-- (in te teren met factor $\frac{1}{2}$).

Ad mogelijkheid 2

- € 55.000,-- is tussen partijen verdeeld: € 27.500,-- voor de vrouw $-/- € 10.000,--$ (vrijlating) = € 17.500,--.
- Terugvordering van de vrouw $\frac{2}{3} \times (€ 6.000,-- + € 9.000,--)$ = € 10.000,--.
- Resteert: € 7.500,--
- Vordering op de man $\frac{1}{2} \times € 3.200,-- = € 1.600,-- + € 7.500,-- = € 9.100,--$ waarvan
- intering factor $1\frac{1}{2} = € 6.700,--$
- intering factor $\frac{1}{2} = € 3.200,--$.

Artikel II

1. De invulling van deze gewijzigde richtlijn treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking daarvan in het Gemeenteblad en werkt terug tot en met 1 januari 2008.
2. Met ingang van deze datum wordt de eerder op 26 juni 2005 vastgestelde richtlijn ingetrokken.

Besloten in de vergadering van 4 maart 2008.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester,
Drs. A.A.M. Jacobs.

De secretaris,

Mr. A.C.J.M. de Kroon.

Bekend gemaakt op:
7 maart 2008

De gemeentesecretaris
Mr. A.C.J.M. de Kroon

Toelichting:

In deze richtlijn wordt aangegeven op welke wijze de invordering van terugvorderingsschulden ten uitvoer gebracht wordt

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B11.4 onderdeel 7..

Overwegingen

Op grond van artikel 60 lid 1 WWB moet het college in de terugvorderingsbeschikking aangeven op welke wijze de terugvorderingsschuld ingevorderd zal worden. De invordering geschiedt volgens de regels van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Binnen die regels is het aan het college om te bepalen hoe het wil invorderen.